

- dell'Evangelo II, 443–445; SCHNACKENBURG, R. *Das Johannesevangelium*, II, 325–328.
- 23 V Janově evangeliu většinou označení Ježíšových nepřátel.
- 24 Srov. BROWN, R. E. *Giovanni*, 497–499.
- 25 Srov. BROWN, R. E. *Giovanni*, 665–666.
- 26 Srov. BROWN, R. E. *Giovanni*, 675–676; R. Schnackenburg, *Das Johannesevangelium*, III, 24–25.
- 27 MOLONEY, F. J. *The Gospel of John*, Sacra Pagina Series 4, Collegeville MN, 1998; český překlad *Evangelium podle Jana*, Sacra pagina 4, 2009, 397.
- 28 MOLONEY, F. J. *Evangelium podle Jana*, 399.
- 29 Podle řeckého textu.

- 30 Srv. WENGST, K. *Das Johannesevangelium*, II, ThKNT 4, Stuttgart 2007², 281–282.
- 31 Oslavení Syna člověka spojuje čtvrtý evangelista už s hodinou Ježíšovy smrti.
- 32 Překladatelé ČEP vysvětlují, jak chápat vodu a krev, když dosazují přívlasky, které jsem uvedl v závorkách. Tyto v řeckém originále nejsou.
- 33 Srov. BROWN, R. E. *Giovanni*, 1186–1188.
- 34 Srov. MOLONEY, F. J. *Evangelium podle Jana*, 525.
- 35 Bylo to v „den přípravy před svátky velikonočními, kolem poledne“ (19,14).

Summary: **Baptism in The Gospel of John**

The practice of the Christian baptism in the primaeval Church had a reflection, but also the roots, in the deeds and the speeches of Jesus, in the way how they are narrated in the Gospels, among them the Gospel of John. The purpose of this article is to explore, within a limited space, a presence of the baptismal symbolism just in the Fourth Gospel. We can find several baptismal elements, less or more hidden, present at the symbols used in the singular examined Gospel narratives, regardless of the direct intention of the author, or of their implicit sense, discovered by the Fathers of the Church. Among the symbols, which can contain a hint at the baptism, water prevails, connected with the activity of the Spirit.

BÝT BOŽÍM SYNEM, BÝT BOŽÍ DCEROU

PRAVDA, KTERÁ „PŮSOBÍ PŘÍMO NA DUŠI“

Martin Sedloň

Autor v článku vyzdvihuje důležitost uvedení křesťana a v širším smyslu každého člověka do uvědomění si své identity Božího syna, Boží dcery. Smyslem Ježíšova vtělení pro nás není jen záchrana od hříchu, ale umožnění vědomé účasti člověka na Ježíšově synovském vztahu vůči Bohu Otci. Zkušenost s duchem synovství pak může být vhodným východiskem pro odpověď víry na Boží otcovskou lásku.

Z hlediska spirituální teologie, která má za předmět svého bádání prožívanou zkušenost víry, je velmi důležitým rozlišujícím kritériem této zkušenosti přítomnost Ducha Syna (ducha synovství), který v hloubi našich srdcí volá: „Abba, Otče!“ (srov. Gal 4,4–6, Ř 8,15) Biblisté se shodují, že nejstarší text v Novém zákoně, který mluví o smyslu vtělení, je v listě Galaťanům. Tento text vidí důsledek vtělení právě v umožnění objevit a žít synovský vztah vůči nebeskému Otci:

„Když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, narozeného pod Zákonem, aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu. Tak jsme byli přijati za syny. A protože jste synové, poslal nám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá: „Abba, Otče!“ Už tedy nejsi otrok, ale syn a jako syn také dědic skrze Boha.“ (Gal 4, 4–6)

Jestliže jedním z úkolů spirituální teologie je hledat a systematizovat cesty k disponování člověka pro Boží obdarování jeho Duchem a jeho milostí, je téma vědomí Božího synovství u člověka velmi podstatné.

Boží synovství je základem duchovního života

Podle Jana Pavla II. by si křesťané měli být vždy vědomi důstojnosti Božího přijetí za syny (a dcery) v Kristu skrze milost Ducha Svatého.¹ V poselství mládeži v roce 1990 zopakoval Jan Pavel II: „V Božím plánu je, aby si církev také uvědomovala, jaké důstojnosti dosahuje člověk tím, že je přijat za Božího syna v Kristu skrze milost Ducha svatého.“ Jan Pavel II. také řekl, že přijetí za syny a dcery (*divine filiation*) je nejhlubším tajemstvím křesťanského povolání a vrcholným bodem tajemství našeho křesťanského života, ve kterém máme podíl na spáse a ve kte-

rém nejsme jen osvobozeni od zlého, ale především máme účast na plnosti dobra, nejvyššího dobra, kterým je Boží synovství.²

*Katechismus katolické církve*³ (dále KKC) hned v prvním paragrafu říká:

„Bůh, jenž je sám v sobě nekonečně dokonalý a blažený, v úradku své ryzí dobroty, ze své svobodné vůle stvořil člověka, aby mu dal účast na svém blaženém životě. Proto v každé době a na každém místě se Bůh přibližuje k člověku. Volá člověka a pomáhá mu, aby Boha hledal, poznával a miloval ze všech svých sil. Svolává všechny lidi, které hřích rozptýlil, k jednotě ve své rodině, v církvi. Činí tak skrze svého Syna, kterého, když se naplnil čas, poslal na zem jako Vykupitele a Spasitele. V něm a jeho prostřednictvím Bůh povolává lidi, aby se v Duchu svatém stali jeho adoptivními dětmi, a tím i dědici jeho blaženého života.“

Blahoslavený Columba Marmion (1850–1923) říká, že zvěst o povolání člověka být Božím synem, Boží dcerou, je pravda, která působí přímo na duši.⁴ Je proto víc než užitečné zabývat se touto pravdou, nechat se díky ní proměňovat a nabývat skrze

ThLic. MARTIN SEDLOŇ, OMI

Je členem Kongregace oblátů Panny Marie Neposkvrněné. Vystudoval spirituální teologii na Papežské Gregoriánské univerzitě v Římě. Nyní působí jako duchovní správce poutního místa Tábor-Klokoty.

ni stále většího sjednocení s Kristem a podobnosti s ním, Božím Synem. Můžeme totiž v duchu následujících úvah říci, že plnost spásy je plnost uskutečnění vztahu syna, vztahu dcery vůči nebeskému Otci.

Boží synovství má bezprostřední vztah ke spáse

Bibliční autoři a církevní otcové potvrzují bezprostřední vztah mezi vtělením a záchranou člověka pro „synovství“. Lidé jsou vykoupeni a zachráněni nejen od hříchu, ale především pro „božské synovství“. KKC v tomto smyslu cituje Druhý list Petřův o „účasti na božské přirozenosti“ (2 Pt 1,4) a také velmi známý výrok svatého Atanasia: „*Jednorozený Boží Syn, chtěje nás učinit účastnými svého božství, vzal na sebe naši přirozenost, aby, když se stal člověkem, z lidí učinil bohy.*“⁵ Spása pro církevní otce znamená uskutečnění Božího synovství člověka v plnosti. Proto je v otázce spásy nikoli jen téma záchranu před věčným odloučením od Boha, ale především bytostný vztah ke Kristu a cesta ke „zbožštění“ ve správném smyslu slova. Tento paragraf KKC proto na prvním místě z církevních otců cituje sv. Ireneje z Lyonu: „*Vždyť to je důvod, proč se Slovo stalo člověkem a Boží Syn synem člověka: aby se člověk stal Božím synem, tím, že vstoupí do společenství se Slovem a dostane tak božské synovství.*“⁶ Benedikt XVI. vysvětluje ve své knize *Ježíš Nazaretský*, že „církevní otcové říkají, že když Bůh stvořil člověka ‚k jeho obrazu‘, podíval se na Krista, který měl přijít, a stvořil člověka podle obrazu tohoto ‚nového Adama‘, člověka, který je kritériem lidství. Ježíš je ve striktním smyslu jedné podstaty s Otcem. On chce, abychom všichni rostli v jeho lidství a také v jeho synovství a tak byli totálně včleněni v Boha.“⁷

Syn se ztotožňuje s člověkem, aby mu dal podíl na svém synovství

Jedním z nejdůležitějších účinků křtu je tedy umožnění aktivní účasti na Božím synovství. „*Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi.*“ (J 1,12) Teologie mluví o identifikaci s Kristem. Kristus se identifikuje s člověkem, aby mu dal podíl na svém synovství. V *Uvedení do křesťanského života* je v paragrafu 2 tato nauka církve shrnuta následovně: „Křest přivtěluje ke Kristu a včleňuje mezi lid Boží. Opuštěním všech hříchů pozdvihuje člověka k vznešenosti adoptivního dítěte Božího a činí jej novým stvořením z vody a Ducha Svatého. Proto se Božími syny pouze nenazýváme, nýbrž jimi opravdu jsme“⁸, a tím se odvolává na jeden z klíčových textů Nového zákona: „*Hleďte, jak velikou lásku nám Otec projevil, že se (nejen) smíme nazývat Božími dětmi, ale (že jimi) také jsme!*“ (1 J 3,1)

Abychom však nabrali správný směr uvažování o tomto tajemství, je třeba nahlédnout do zkušenosti svatého Pavla, kterého můžeme nazvat teologem identifikace s Kristem. Snad může být pro někoho překvapením, že svatý Pavel se téměř nikdy nemodlí ke Kristu, protože Kristus se modlí v něm a on se modlí skrze něho. Svatý Pavel směřuje ke stále větší identifikaci s Kristem: „*Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus.*“ (Gal 2,20) I my se v liturgii výslovně modlíme „skrze Krista“. V tomto smyslu je křesťanská modlitba podstatně odlišná od modliteb nekřesťanských, tedy těch, které nejsou nesené Kristem díky sjednocení s ním na základě obdarování Duchem Svatým.⁹

Tím se nechce říci, že modlitba ke Kristu není možná, ale spíše se chce zdůraznit, že právě síla sjednocení s Kristem může a má být také vyprošena a posílena prožívaným vztahem s ním.¹⁰ Ale v logice věci má naše existence směřovat k naplnění a uskutečnění našeho „vlastního“ Božího synovství, kvůli kterému se Kristus vtělil.

Samozřejmě je důležité si uvědomit hloubku, ve které se účast na Božím synovství uskutečňuje. Zdůrazňováním identifikace s Kristem vyvstává otázka, jak je to s identifikací s Kristem ohledně pohlaví. Víme, že i liturgické texty jsou z tohoto hlediska podrobovány stále větší kritice. Dogmatický základ bytí křesťanem opravdu vychází od Krista, Božího Syna, tedy muže. Svatý Pavel nám ukazuje cestu, když základ této identifikace vidí ještě hlouběji, než je identita muže nebo ženy: „*Vy všichni pokřtěni v Ježíše Krista, jste totiž oblékli Krista: není tu ani Žid, ani Řek, není tu ani otrok, ani svobodný člověk, není tu ani muž, ani žena; neboť vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši.*“ (Gal 3,27–28)

Benedikt XVI. ve své knize *Ježíš Nazaretský* na tuto skutečnost nahlíží prostým průzračným způsobem: „Ježíš je ve vlastním slova smyslu ‚Syn‘ – jedné podstaty s Otcem. On chce nás všechny pojmut do svého lidství a svého synovství, do plné příslušnosti Bohu.“¹¹

Vztah mezi vírou a křtem

V posledních desetiletích se otázka vztahu mezi křtem a vírou stala velmi důležitým tématem. Znovuzavedením poměrně dlouhých období předkatechumenátu a katechumenátu pro ty dospělé, kteří žádají o křest a vznik různých novodobých hnutí duchovní obnovy v katolické církvi, která se zaměřuje na formaci života ze křtu, se ukazuje, že otázka uvědomělého a zkušenostního prožívání víry je nanejvýš aktuální. Stále častěji jsou formulovány otázky typu: Jaký je rozdíl mezi pokřtěným, který o svém křtu téměř ani neví, a nepokřtěným? V jakém smyslu je pokřtěný Božím dítětem a v jakém smyslu jím nepokřtěný není? Riskujeme nepokřtěním dítěte jeho spásu? Jaké záruky vyžadovat v souvislosti se křtem dítěte a jak postavit požadavky žadatelům o křest? Co znamená vyvolení být křesťanem? Co je myšleno tím, když se církev definuje jak svátost spásy pro svět? Nejsou určité pastorační tendence, které dávají důraz na prožívanou zkušenost, ohrožením pro vědomí důležitosti svátosti? Jistě bychom našli mnoho dalších otázek, které se netýkají jen teologů, ale především mají dopad na každodenní pastorační a často vedou k zásadním nejistotám i u praktikujících věřících. Snad právě zaměření tohoto roku na téma křest v naší místní církvi pomůže nalézt mnohé odpovědi. Jsem přesvědčen, že právě odkrytí pravdy o povolání k Božímu synovství každého člověka může být jednou z odpovědí na otázky, které lidé nám křesťanům kladou.

Zvěstovat Bohem zamýšlenou důstojnost člověka

Zaujalo mne jedno přirovnání, které je pro mne osobně neustále velmi inspirující. Myslím si, že může být i dobrým východiskem pro dialog s nevěřícími, s nekřesťany, a také může otevírat cestu k uvědomění si vlastní důstojnosti a křesťanské identity v stále více nekřesťanském prostředí. Těžištěm tohoto přirovnání (podobností) je povolání k Božímu synovství:

Představme si království a královskou rodinu, kde se narodí děti. Jsou ještě malé, když vtrhnou do královského zámku únosci a děti unesou do dalekého kraje, kde je prodají do otroctví. Děti rostou a dospívají, není už nikdo, aby jim řekl, odkud jsou. A to je exemplární situace každého člověka. Každý člověk, který se kdy narodil na této zemi, má svůj původ v královské Boží rodině. Má Boží urozenost, ale neví o tom. Je mimo toto království. Královská rodina samozřejmě děti hledá. Po letech zjistí, kde děti jsou. V tomto podobnosti není důležité, jak to zjistí, ale jejich reakce. Ihned pošlou posly (řecky apolos), aby těmto dětem řekli o jejich královské urozenosti a pozvali je zpátky do království, kde na ně s rodinou čekají příslušná privilegia a podmínky k životu, pro který jsou stvořeni. Reakce těchto už dospělých

děť na pravdu o jejich urozenosti může být různá. Nedůvěra vůči této zprávě, vědomí nehodnosti, lhovost, nedostatek pozornosti pro mnoho starostí či nedostatek času... Křesťan je v tomto podobenství ten, kdo uvěří v pravdu o Božím otcovství vůči člověku a začne příslušným způsobem realizovat svůj život.¹²

Toto podobenství nám ukazuje, že každý člověk má „Boží urozenost“, ale vinou prvotního hříchu je mimo Boží království. Přijetí svátosti křtu je konkrétní odpovědí na hláсанou pravdu o Boží urozenosti. Je výrazem touhy přijmout tuto pravdu a realizovat ji. Díky křtu máme přístup k privilegiím Božího království. Ve křtu a následně v ostatních svátostech můžeme též vidět jakousi „výbavu“ pro duchovní kontakt s královstvím a pomoc na cestu do tohoto království, do kterého má směřovat každý člověk. Nejvíce však ve křtu můžeme vidět „vzkříšení“ zapomenutého Božího synovství, se kterým člověk neměl vinou nevědomosti a hříchu spojení. Křest je pak prostředkem a potvrzením tohoto královského znovuzrození.

foto: Šárka Růžičková

Nevěřící a nepokřtěný není tedy ten, kdo by neměl urozenost Božího dítěte. Jako by byl jen přirozeným tvorem, který se musí křtem (milostí posvěcující) teprve stát Božím dítětem. Je však pravdou, že je někým, kdo zatím nevěří této pravdě o sobě, nemůže svou urozenost žít a realizovat. Nemůže mít účast na nadpřirozeném synovství Krista, které je zárukou spásy. Chybí mu prostředky a pomoc na cestě. Tak je jeho věčnost v Boží lásce v nebezpečí odmítnutí. Je v nebezpečí, že se nebude schopna zříci hříchu, a tedy přijmout milost, která je ke spáse nezbytná. Problém není v tom, že by člověk nebyl Božím synem, dcerou. Problém je v tom, že existuje nějaká překážka, aby byl tím, pro co je stvořen.

Benedikt XVI. potvrzuje tento směr uvažování v knize *Ježíš Nazaretský*: „Myšlenka, že Bůh stvořil každého jednotlivého člověka, patří k obrazu člověka v Bibli. Každý člověk je jedinečný a jako takový chtěný. On zná každého jednotlivého. V tomto smyslu je člověk už od stvoření zvláštním způsobem Boží ‚dítě‘ a Bůh jeho pravý Otec.“¹³

Jan Pavel II. v *Tertio millennio adveniente* dává do souvislosti se vtělením také hledání „ztraceného“ člověka:

„Bůh v Ježíši Kristu člověka nejen oslovuje, ale také hledá. Vtělení Syna Božího svědčí o tom, že Bůh člověka hledá. O tomto hledání mluví Ježíš jako o nalezení ztracené ovečky

(srov. Lk 15,1–7). Toto hledání se rodí z hlubin Božích a dosahuje vrcholu vtělením Slova. Jestliže Bůh hledá člověka stvořeného k jeho obrazu a podobě, činí tak proto, že ho věčně miluje ve Slovu a v Kristu ho touží povznést k důstojnosti přijatého syna. Proto Bůh hledá člověka, který je jeho zvláštní vlastnictví, jinak než všechno ostatní, co bylo stvořeno. Člověk je majetek Boží podle volby lásky: Bůh hledá člověka, protože jej k tomu přiměla otcovská láska.“¹⁴

Četnost, s jakou se téma povolání člověka k Božímu synovství objevuje v dokumentech posledních papežů, v *Katechismu katolické církve*, ale i v jiných teologických dílech, je nepřehlédnutelná. Jsem přesvědčen, že právě v tomto bodě můžeme najít pastorační možnost přejít od moralistického přístupu v katechezi a v pastoraci vůbec k pojetí více kerygmatickému. Moralistický přístup vidí hřích jako problém člověka číslo jedna. Hřích je neslučitelný s Boží svatostí, a je tedy hlavní překážkou pro působení Boha v životě člověka (a v budoucnosti pro přebývání v nebi). Ve světle znovobjevení kerygmatického přístupu však můžeme říci, že první otázka Boha směrem k člověku není „Jaký jsi?“, ale „Chceš být mým synem, dcerou?“ Kerygmatický přístup především pomáhá lidem odkrýt jejich Bohem zamýšlenou důstojnost, kterou Bůh vložil do existence každého člověka. Zvěstujeme osobní otcovský vztah, který k nim Bůh má. Pomáháme jim, aby byli fascinováni vznešeným určením, pro které jsou stvořeni.

Z uvedeného například pro katechezi vyplývá, že je třeba zdůraznit nejprve Boží lásku k člověku a význam společenství člověka s Bohem, které člověk intuitivně hledá. V tomto kontextu pak bude nahlížet na hřích jako na překážku tohoto společenství a bude se jím zabývat ne proto, že hřích je přestoupením přikázání a že má obavy z trestu, ale proto, že mu hřích brání přijmout Boží nabídku společenství s Ním. Hřích zneschopňuje člověka k přijetí toho, co mu Bůh ve své otcovské lásce nabízí. Vědomí lásky nebeského Otce dává hříšníkovu sílu zaujmout pravdivý postoj ke svému hříchu. Je celkově nepřehlédnutelné, jakým způsobem dává novodobá církev přednost probuzení vděčnosti před obavou z trestu a probuzení vědomí privilegia před vědomím povinnosti.

celkově nepřehlédnutelné, jakým způsobem dává novodobá církev přednost probuzení vděčnosti před obavou z trestu a probuzení vědomí privilegia před vědomím povinnosti.

Cesty k probuzení vědomí, že jsme Boží synové, Boží dcery

Co může nám i druhým pomoci ke zkušenosti s naším bytostným povoláním Božího syna, dcery? Na prvním místě je to naše vlastní víra v tuto základní pravdu o každém člověku. Pokud ji skutečně sami máme, ona z nás „vyzařuje“, a tak konáme pro lidi kolem nás službu, jež je bytostně důležitá.

Ale i přímé hlášení této pravdy o Boží důstojnosti každého člověka se v dnešní době ukazuje jako nezbytné. Právě ono může být východiskem pro dialog v rámci nové evangelizace. Svatý Pavel v listě Galatanům v úzké souvislosti s křtem říká svým adresátům: „Všichni jste se vírou v Krista Ježíše stali Božími dětmi.“ (Gal 3, 26) Víra je opravdu základní cestou k bytostnému kontaktu s touto skutečností. Člověk však do ní postupně dorůstá. Papež Benedikt XVI. ve výše citované knize *Ježíš Nazaretský* píše: „... nejsme už hotovými dětmi Božími, ale skrze naše hlubší a hlubší společenství s Ježíšem se jimi máme stále stávat a stále více jimi být. Být dítětem je tak totéž, co následovat Krista. Ve slovech o Bohu Otcovi jsme tak my sami voláni, abychom žili jako ‚dítě‘, jako syn a dcera.“¹⁵

Výjimečné postavení modlitby Páně

Na cestě k této zkušenosti má nezaměnitelnou důležitost modlitba Otče náš. Probouzí totiž a dává zakusit tuto identitu křesťana. Postavit se do postoje syna, dcery vůči nebeskému Otci znamená přijmout pravdu o nehlubším smyslu a určení lidské existence. Oslovení „Otče náš“ pak v sobě nese, jak často zdůrazňují duchovní autoři všech dob, také dimenzi společenství. Nejsem synem, dcerou jen já sám. Být Božím synem, dcerou s sebou nese i bytí bratrem, sestrou.

Církev jako cesta k objevení a prožívání synovství

Tím se na závěr dostáváme k důležité poznámce o církvi jako místě reálného prožívání a zrání Božího synovství. Skrze církev se člověk může a má setkat s reálnou existencí Božího království v nejpřesnější míře, jaká je na zemi možná. A to nejen v přicházejícím Kristu skrze liturgii, Boží slovo, svátosti, ale i v uskutečnění jeho synovství v jednotlivých křesťanech a celém jejich společenství. Křesťan je ten, který má nejen silné vědomí Božího synovství, ale také ten, kdo má silné vědomí bratrství. Církev je svou podstatou společenstvím bratří a sester, které pomáhá zakusit společné synovství na základě identifikace s Kristem. Ježíš je totiž nejen Boží Syn, ale je také naším přítelem a bratrem.

Církev tedy v tomto smyslu nemá jen zvěstovat pravdu o povolání člověka být Božím synem, být Boží dcerou, vydávat o něm svědectví a poskytnout svátostné prostředky. Má být i místem uskutečnění tohoto nejvznešenějšího povolání člověka skrze vzájemné bratrství a sesterství, plynoucí z identifikace s Kristem. Církev je nezbytnou školou vzájemného přijetí. Ne přijetí na úrovni sympatií, názorové jednoty či společného zájmu či vkusu. Má být školou přijetí na rovině společného původu, sourozenectví. A jak křesťan duchovně roste, tím víc objevuje, že každý člověk je v jistém smyslu jeho sourozenec z hlediska Božího záměru. Snad je možné říci, že křesťan pomáhá objevit společného Otce, a to tím, že dá druhému v sobě poznat bratra či sestru.

Křestní identita jako nezastupitelné poslání

Můžeme říci, že jedním z hlavních účinků církve jako svátosti spásy je dát zahlédnout radost a naději Božích dcer a synů, bratří a sester, a pomoci tak i druhým lidem probudit v sobě touhu po Bohu, neboť je vložena do srdce každého člověka. Toto je nezastupitelné poslání křesťanů ve světě.¹⁶ V jednom z dokumentů k Velkému jubileu se papež Jan Pavel II. odvolává na 2. vatikánský koncil, aby ukázal souvislost mezi existencí člověka a Ježíšem Kristem, který nám na sobě zjevuje tajemství naší vlastní existence. Je důležitou zkušeností, že kdo se setká s Kristem, odhalí tajemství vlastního života. Kristus jako Syn soupodstatný s Otcem, plně odhaluje člověka jemu samému a dává mu poznat vznešenost jeho povolání.¹⁷ V duchu teologie křtu, který otevírá cestu k sjednocení s Kristem, můžeme také říci, že kdo se setká s opravdovým křesťanem, může odhalit tajemství smyslu vlastního života.

Summary: To be the God's Son and God's Daughter

The author of this article comes out from the fact that every man and every woman is called to the God's filiation. The message about the mystery and the stepping out on the road of its realization is not only the central point but also the aim of the christian life and the base for understanding of the main mission of the Christian (and the Church) in this world. It is sure that Church is called to be the sacrament of the salvation. The author means that the best help to Christians is to appear and wake up the consciousness of the identity of the God's daughters and God's sons among the women and men. It is the most suitable starting point for the formation of the believers, new evangelization and for the attitude of the respect in face of the every man and woman.

Je posláním křesťana pomoci člověku rozpomenout se a uvěřit v jeho důstojnost Božího dítěte a tím i ve skutečnost Božího otcovství, díky kterému existuje. Křesťan je ten, kdo o této lásce ví, zná své určení a příslušným způsobem na to odpovídá. Je živým svědectvím o Boží otcovské lásce ke každému člověku. Je tím tedy i nástrojem pro probuzení vědomí Božího synovství u druhých, aby i oni mohli v životě či ve smrti odpovědět Bohu a otevřít se jeho otcovské záchraně.

foto: Šárka Růžičková

Poznámky:

- 1 Srov. Encyklika *Redemptor hominis*, 18.
- 2 Srov. JAN PAVEL II., *Poselství ke Světovému dni míru 1997*.
- 3 *Katechismus katolické církve*, Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2002, doplněné a upravené vydání.
- 4 Srov. CAPELLE, Bernard, „Marmion's Place in the History of Spirituality“, in *Abbot Marmion: An Irish Tribute*, edited by the Monks of Glenstal (Westminster : The Newman Press, 1948).
- 5 Srov. KKC 460.
- 6 KKC 460.
- 7 BENEDIKT XVI. *Ježíš Nazaretský*, Brno : Barrister a Principal, 2007, s. 103.
- 8 *Uvedení do křesťanského života*, 2, Sekretariát České biskupské konference, Praha 1985.
- 9 Srov. KKC 2664.
- 10 Srov. KKC 2665.
- 11 BENEDIKT XVI. *Ježíš Nazaretský*, s. 103.
- 12 Jde o přirovnání z dílny Eliase Velly, známého exercitátora a kazatele, které zaznělo na duchovních cvičeních pro kněze na Svaté Hoře v únoru 2007.
- 13 BENEDIKT XVI. *Ježíš Nazaretský*, s. 103.
- 14 *Tertio millennio adveniente*, 7.
- 15 BENEDIKT XVI. *Ježíš Nazaretský*, s. 103.
- 16 Srov. LG 13.
- 17 Srov. *Tertio millennio adveniente*, 4: Kristus, Syn soupodstatný s Otcem, je také ten, který zjevil Boží plán s veškerým stvořením, zvláště s člověkem. Jak zdůrazňuje 2. vatikánský koncil, „plně odhaluje člověka jemu samému a dává mu poznat vznešenost jeho povolání“ (*Gaudium et spes*, 22). Toto povolání mu ukazuje prostřednictvím odhalení tajemství Otce a jeho lásky.